

Op naar het volgende millennium

Met de zilveren medaille op de 800 meter in 2.01,88 was Stella Jongmans de voortrekster van de Nederlandse mini-ploeg tijdens het EK-indoor van Stockholm 1996. De overige vijf landgenoten behaalden geen opzienbarende resultaten in het traditioneel kwalitatief zwak bezette toernooi.

De vrouwen degradeerden in 1996 uit de hoogste meerkamp-liga. De mannen wisten zich in de eerste liga te handhaven. Vreugde en verdriet bij de Europa Cup voor landenteams. De mannen promoveerden naar de eerste liga, maar de vrouwen degradeerden naar de tweede.

Zij kwamen slechts vier punten te kort. Ellen van Langen, Stella Jongmans, Grete Koens en Corrie de Bruin moesten verstek laten gaan. Zij werden node gemist.

Stella Jongmans, zilver in Stockholm op de 800 meter

Evenals bij voorgaande Olympische Spelen, ontmoette de selectie-procedure voor Atlanta 1996 veel kritiek. Men verweet het NOC te veel naar kille cijfers te kijken en onvoldoende rekening te houden met omstandigheden. Volgens critici hadden de leden van het keuzepanel, stuk voor stuk opgegroeid in teamsporten, te weinig gevoel voor de individuele sporter en was het panel ook onvoldoende ingewijd in atletiek om juiste beslissingen te nemen.

De prestaties van de tien Nederlandse atleten in Atlanta waren bescheiden. Marko Koers vormde met zijn zevende plaats in de finale van de 1500 meter een uitzondering (3.38,18). Sharon Jaklofsky verraste in de kwalificatie met een Nederlands record verspringen van 6,75 meter, maar had in de finale wel drie foutsprongen.

Nederland behoorde met nog 137 landen tot de deelnemers van het in 1996 in Sydney gehouden WK voor junioren. Chiel Warners veroverde de bronzen medaille op de tienkamp met 7368 punten.

Sharon Jaklofsky, meermalen kampioene verspringen

Bart Bennema werd op dit nummer vijfde met 7177 punten.

Ongelooflijk was de prestatie van Gert-Jan Liefers op de 1500 meter. Een Keniaan trapte hem in de finale op een hiel waardoor hij viel. Met een ronde van 54 seconden (!) lukte het hem de kopgroep toch weer te bereiken. Hij had echter het gaatje te snel dicht gelopen en moest het in de eindsprint afleggen.

De vierde plaats en een nationaal juniorrecord van 3.40,47 waren wel zijn deel. Het publiek schatte de prestatie op de juiste waarde en beloonde Liefers met een staande ovatie.

Crossen/Steeple Chase rond 1920

Veldlopen/Crossen

Nu worden de benamingen veldloop en cross door elkaar gebruikt. Tot in de jaren zestig werd wel een onderscheid gemaakt. De veldloop ging over egaal terrein met hier en daar een hellinkje, de cross was door kunstmatige hindernissen zwaarder.

Op 15 december 1996 vond bij Charleroi voor de eerste keer een officieus Europees crosskampioenschap voor junioren plaats. Gert-Jan Liefers zegevierde op magistrale wijze. Daar bleef het niet bij, want Liefers nam op 14 december 1997 op indrukwekkende wijze afscheid van zijn juniorentijd. In het Portugese Oeiras won hij opnieuw het EK-veldloop voor junioren dat in dat jaar een officieel evenement was geworden. Vóór 1900 was het crossen al populair in Engeland en Frankrijk. De eerste wedstrijd tussen deze landen vond plaats in 1898. Meer landenwedstrijden volgden. In 1904 werd de International Cross Country Union (ICCU) opgericht. In 1973 nam de IAAF de taken van de ICCU over. De eerste 'Cross des Nations' was in 1949. Een jaar later nam Nederland hieraan voor de eerste maal deel. In het landenklassement eindigde ons land als negende. Jef Lataster van AVON uit Heerlen was met de 30ste plaats de beste Nederlander. Ook in de jaren daarna waren weinig successen voor onze crossers weggelegd. Dat gold ook voor de vrouwen, die in 1969 voor het eerst deelnamen. Het eerste officiële Wereldkampioenschap Cross, de opvolger van de Cross des Nations, vond in 1973 plaats in het

Belgische Waregem. Het was het eerste wereldkampioenschap van de IAAF. Door de overheersing van Afrikaanse atleten in latere jaren was voor de Europeanen slechts een bijrol weggelegd. Dat was reden in 1994 in Engeland het eerste Europees Crosskampioenschap te houden. Helaas tellen onze crossers nog steeds niet mee in het buitenland. Bij wereld- en Europese kampioenschappen heeft tot nu toe geen enkele Nederlander of Nederlandse zich bij de eerste tien weten te plaatsen. Wel behaalde Gabrielle Vijverberg in 1997 in Portugal een verrassende twaalfde plaats bij het EK voor vrouwen. De Limburgse sprak van een superdag. In 1998 werd het programma bij de wereldkampioenschappen uitgebreid met de korte veldloop. Grete Koens leverde in het Marokkaanse Marrakech een goede prestatie met de twaalfde plaats op de korte cross van 4000 meter.

Heel bijzonder was de Cross van Le Soir op het voormalige militaire vliegveld Evere bij Brussel. Steeds meer Nederlanders voelden zich aangetrokken tot dit traditionele

evenement op zondagmorgen in de eerste helft van november. Voor vaak volgepakte tribunes speelde de strijd zich af over meestal spekgladde weilanden, over holle wegen, vol kuilen en gaten en bezaaid met keien. Begin jaren zestig liep het Nederlandse contingent op tot bijna 1500 atleten, vergezeld door een veelvoud van supporters. Aan het hoofdnummer de 'Criterium der Azen' mochten alleen topatleten

deelnemen. Onze atleten speelden hierbij nooit een rol van betekenis. Wel won Anton Jonkers eenmaal de Volkscross. Uitzonderlijk was de prestatie van Jan van Uden. Als B-junior won hij in 1959 de Cross du Scolaires (3500 meter) met overmacht. Een jaar later herhaalde hij dit kunststukje. Na afloop van de wedstrijden ston-

Gert-Jan Liefers tweemaal Europees veldkampioen bij de junioren

den in de hangars van het vliegveld vele duizenden teiltjes klaar met, meestal koud, water om zich enigszins van de modder te kunnen ontdoen. AW-redacteur en Uniebestuurslid Nic Lemmens was de grote animator van deelname aan dit jaarlijks spektakel. Ook hij kon niet voorkomen dat de Cross van *Le Soir* in 1967 de laatste editie beleefde door opheffing van het militaire vliegveld door de Belgische overheid.

Jan Postman van VCS uit den Haag won in 1919 het eerste nationale kampioenschap bij de mannen. Enige tijd hebben een korte en lange afstand op het programma gestaan. In 1922 vond in Den Haag de eerste veldloop voor vrouwen plaats. Een jaar later werd aan deze wedstrijd het kampioenschap van Nederland verbonden. D. van Gelder van OSC uit Rotterdam was de eerste kampioene. Daarna verdween het nummer voor lange tijd van de wedstrijdkalender. De (K)NAU vond veldlopen te zwaar voor vrouwen. Pas in 1963 mocht dit kampioenschap weer worden verwerkt. Het kampioenschap voor de A-jongens begon in 1941, dat van de B-jongens in 1966. De eerste veldloop bij de A-meisjes vond plaats in 1963. De B-meisjes volgden in 1969.

In 1996 was de afronding van het vierde Nationale Cross Circuit dat werd gesponsord door verzekeringsbedrijf Univé. Door de samenwerking was het mogelijk een serie crossen van de grond te krijgen. De latere hoofdsponsor, Delta Lloyd Verzekeringsgroep, nam vervolgens de fakkel over. Bekende crossen zijn: Warandeloop in Tilburg, Sylvestercross in Soest, Sprintcross in Breda en de Profile-cross in Uden.

Betere jaren

Op 23 februari 1997 deed Gert-Jan Liefers opnieuw van zich spreken. Hij liep de 3000 meter in 8.00,40. Het betekende een Europees indoorrecord voor junioren (tweede beste tijd van de wereld). Hij deed het op 1 maart van dat jaar nog beter door de 1500 meter te winnen in 3.39,78, een wereldindoorrecord voor junioren. Beide tijden zijn officieus, omdat zowel de wereld

Ester Goossens verbeterde het nationaal record 400 meter horden

(IAAF) als de Europese organisatie (EAA) geen junior-indoorrecords erkennen.

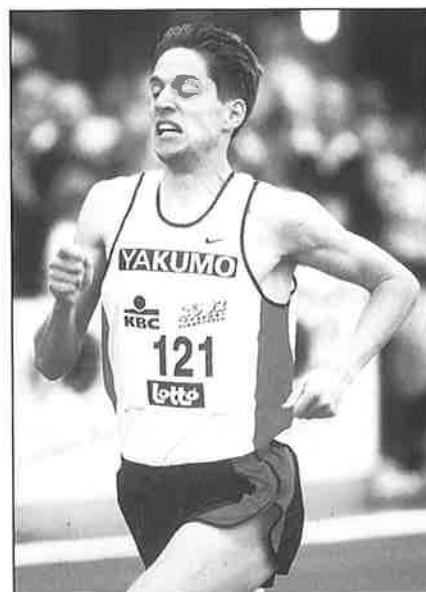
Voor de Nederlanders eindigde in 1997 het driedaagse WK-indoor in Parijs zonder medailles. Marko Koers werd in het sportpaleis Bercy vijfde op de 800 meter (1.46,47). Hij miste een medaille door te lang mee te gaan met de Keniaanse Deen Wilson Kipketer die het wereldrecord voor de tweede maal in het toernooi verbeterde en op 1.42,67 bracht. Kogelstootster Corrie de Bruin eindigde in de finale op de twaalfde plaats met 17,36 meter. Kamiel Maase (3000 m), Patrick van Balkom (200 m) en Robert Korving (60 m horden) haalden de finale niet, maar presteerden naar behoren.

Bij de Europa Cup van 1997 in Odense in Denemarken promoveerden de vrouwen door een overwinning naar de een na hoogste divisie. Zij kwamen daardoor op gelijke hoogte met de mannen die zich in de eerste liga wisten te handhaven. In 1997 hield de EAA in de Finse havenstad Turku voor de eerste maal de Europese baankampioenschappen voor atleten (neo-senioren) tot 23 jaar. Corrie de Bruin won het discuswerpen met 57,72 meter. De atlete uit Hardinxveld-Giessendam veroverde ook de zilveren medaille bij kogelstoten met 18,06 meter. Monique de Wilt behaalde brons op polshoog, met 3,80 meter.

Annemarie Kramer werd vierde op de 200 meter met een persoonlijk record van 23,24.

Ondanks de aanhoudende terugloop van het ledental bij de jeugd verliepen de Europese juniorkampioenschappen op de baan van 1997 in Ljubljana eveneens succesvol. Met drie gouden en een zilveren medaille ging de Nederlandse afvaardiging naar huis. Gert-Jan Liefers won in een tactisch gelopen race de 1500 meter in 3.46,91. Chiel Warners was de beste tienkamper met 7664 punten. Saskia Meyer toonde zich de sterkste op de zevenkamp met 5882 punten. Zij zorgde met deze prestatie voor een verbetering van het jeugdrecord met 17 punten. Thelma Joziase veroverde in 58,65 zilver op de 400 meter horden.

Voor het wereldkampioenschap op de baan van 1997 in Athene had een recordaantal van 209 landen ingeschreven. Het was lang geleden dat de Nederlandse afvaardiging zo goed presteerde. Vier finaleplaatsen, een nationaal record en slechts enkele tegenvallers waren te noteren. De beste prestatie kwam op naam van Marko Koers. Hij eindigde in de finale van de 800 meter in 1.44,85 als zesde. Stella Jongmans haalde op die afstand ook de finale. Zij werd in 2,05,50 echter laatste. Met speels gemak was Sharon Jaklofsky met 6,73 meter bij het verspringen door de

Marko Koers tweede op 800 meter bij EK indoor in Valencia

kwalificaties gekomen. In de finale ging het mis. Zij werd elfde met 6,61 meter. Kamiel Maase haalde eveneens de finale op de 10.000 meter. Hij kwam als elfde binnen in 28.23,20. Robin Korving en Ester Goossens bereikten op hun hordenummer de laatste acht niet, maar zij maakten wel indruk. Korving drong door tot de halve finales van de 110 meter horden (13,51). Goossens bereikte eveneens de laatste zestien op de 400 meter horden. In de serie had zij het nationale record van 55,30 op 54,84 gebracht.

Bij de Europese Indoorkampioenschappen van 1998 in Valencia versloeg Marko Koers op de 800 meter de Olympische kampioen Vebjörn Rodal uit Noorwegen. Hij liet zich echter op de streep verrassen door de toen nog onbekende, pas 19-jarige Duitser Nils Schumann. De 21-jarige Corrie de Bruin pakte het brons op kogelstoten. Van de serie van zes stootte zij vijfmaal boven haar nationale record om uit te komen op 18,97 meter. Ester Goossens en Robin Korving bleven buiten de medailles, maar completeerden het Nederlandse succes met twee nationale records. Korving liep 7,66 op de 60 meter horden. Goossens snelde in de finale van de 400 meter in 51,82 naar de vierde plaats. Bij de EK-indoor van Stockholm 1996 had Stella Jongmans zilver behaald op de 800 meter. Zij zag geen kans dit succes te herhalen en werd nu vierde. Door de nasleep van een griep-aanval liet Ellen van Langen verstek gaan in de halve finale van de 800 meter. Sharon Jaklofsky had drie fout-sprongen in de finale van het verspringen.

Bij de in 1998 gehouden Europa Cup wedstrijd voor landenteams in Tallinn in Estland, behaalden de Nederlandse tienkampers een ongekend resultaat. Zij eindigden als tweede. De begeleiders van Jack Rosendaal, Chiel Warners, Bart Benema en Marcel Dost wisten niet, hoe ze het hadden. Pas een jaar eerder was Nederland van de eerste divisie naar de superliga gepromoveerd. Daarin komen de beste acht landen van Europa uit. Helaas bleven de vrouwen bij de zevenkamp

steken op de achtste en laatste plaats. Degradatie van de superliga naar de eerste divisie was daarmee onvermijdelijk.

Na de successen van de afgelopen laatste jaren moest de Nederlandse juniorploeg, bij de zevende WJK in 1998 in het Franse Annecy, met minder genoegen nemen. Met twee vijfde en twee achtste plaatsen presteerden de vier meisjes en drie jongens echter naar behoren. Het enige dat ontbrak was een medaille.

Robin Korving bezorgt Nederland medaille

Voor de zeventiende maal vonden in 1998 de Europese baankampioenschappen plaats. Voor de tweede maal was dit na 1966 in het gerenoveerde Nép Stadion van Boedapest. Liefst negentien atleten vaardigde Nederland af. Het toernooi verliep voor ons land minder voorspoedig dan tevoren was gehoopt. Zeven atleten leverden uitstekende prestaties. De anderen haalden hun seizoensprestaties niet. Sommigen stelden zelfs zwaar teleur. Vooraf had technisch directeur Bert Paauw laten weten een herhaling van het échec van Helsinki 1994 uit te sluiten. Hij voegde hieraan toe minimaal zeven plaatsen te verwachten bij de beste acht. Vier jaar geleden waren dat er slechts twee. De verwachte zeven plaatsen werden gehaald. De gehoopte twee tot drie medailles bleken een illusie. Maar de blamage van Helsinki was wél weggepoetst. Robin Korving bezorgde Nederland de enige medaille. De atleet uit Heerhugowaard eindigde als derde op de 110 meter horden. Met 13,20 evenaarde hij zijn nationaal record.

'Dit is zo mooi, hier doe ik het allemaal voor', juichte de 24-jarige Korving. 'Ik ben blij met brons, maar ik had ook tweede kunnen zijn. Ik liep halverwege maar wat te klooiën. Gelukkig kon ik op de laatste twee horden veel goedmaken.'

Het was zestig jaar geleden dat een landgenoot een medaille had behaald op dit nummer. De Amsterdammer Jan Brassier eindigde in

Robin Korving maakte medailleverwachtingen waar

1938 in 14,8 als derde bij de EK van Parijs. Verrassend was de gedeelde vierde plaats van polsstokhoogspringster Monique de Wilt. Zij sprong 4,15 meter. Daarmee bleef ze slechts één centimeter van haar nationale record verwijderd. Met de vijfde plaats in de finale van de 400 meter horden en een nationaal record van 54,62 deed ook Ester Goossens van zich spreken. Corrie de Bruin behaalde met 18,28 meter de zevende plaats op kogelstoten. Lieja Koeman kwam met een persoonlijk record van 18,01 meter ook in de finale van dit nummer. Zij werd daarin tiende met 17,99 meter. De achtste plaats op de 10.000 meter was voor Kamiel Maase in 28.36,37. Troy Douglas (35), afkomstig van Bermuda, was door zijn huwelijk met een Nederlandse sinds 1998 gerechtigd voor Nederland uit te komen. Voor hem kreeg de finale van de 200 meter een vervelend staartje. Hij eindigde op die afstand als vierde, maar meende recht te hebben op de bronzen medaille. Douglas kreeg van de jury niet zijn zin. Hij maakte daarbij zoveel misbaar dat hij van zijn vierde plaats werd geschrapt wegens wangedrag. De organisatie sloot Douglas ook uit van verdere deelneming aan het toernooi. Hij kon daardoor niet starten op de 4 x 100 meter. Een protest van de teamleiding mocht niet baten.

Jean Goessens had alle pech van de wereld (B.K.)

'Het gebeurde in Maastricht op de laatste dag van november 1976, toen tijdens hevige windvlagen een deel van een grote zware boom afbrak. Het gevaarte kwam midden tussen een groep atleten van Kimbria terecht die voor de marathon aan het trainen waren.

Jean Goessens, slager van beroep en een hartstochtelijk liefhebber van de superlange afstand werd er onder bedolven, met verschrikkelijke gevolgen. Hij raakte meteen buiten bewustzijn en lag negen weken in coma. Goessens overleefde het ongeluk, maar hij hield er wel een dwarvlaesie aan over.

Hij werd op slag veroordeeld de rest van zijn leven in een rolstoel door te brengen.

Ik heb Jean Goessens ooit eens in

zijn Maastrichtse woning opgezocht en heb zo goed en zo kwaad als het ging over hem een verhaal in de "Atletiekwereld" geschreven. Dat ging niet zonder emoties, want ik had erg met hem te doen.

Jean Goessens won tweemaal de marathon van Rotterdam

Ruim twintig jaar later, aan het eind van de 20ste eeuw, heb ik nog eens contact gezocht met de toen 60-jarige Jean Goessens. Prompt sloeg mijn nog altijd latent gevoel

van medeleven om in ongeloof en verbazing. Jean laat weten: "Het gaat mij goed. Er zijn ergere dingen in het leven. Ik ben lekker blijven sporten, op wielen weliswaar; maar ik doe het met veel plezier en heb niet te klagen."

De man die ooit de marathon ver onder de drie uur liep, vindt dat hij een goede switch heeft gemaakt. Hij heeft inmiddels in zijn onafscheidelijke wheeler aan meer dan 30 marathons meegedaan. Hij zegt: "Ik was o.a. in Wenen, in Japan en een aantal malen in Berlijn. Ik heb inmiddels de halve wereld afgereisd. Wie doet mij dat na?"

Zijn grootste succes beleefde hij in 1983 en 1984, toen hij tweemaal achtereenvolgens de marathon van Rotterdam won. "Maar" zegt

hij: "ik ben soms door overbelasting een beetje geblesseerd. Wat hardlopers aan hun achillespees hebben, heb ik aan mijn schouders".

Het was opmerkelijk dat de verzwakte estafetteploeg toch de finale bereikte, nota bene in een nationaal record van 39,29. In de eindstrijd kwamen Martijn Ungerer, Patrick Snoek, Patrick van Balkom en Dennis Tilburg met 39,79 niet verder dan de zevende plaats. Saillant detail is dat met Douglas in de ploeg een nationaal record niet mogelijk zou zijn geweest. Hij was gerechtigd voor ons land uit te komen, maar ontbeerde nog het Nederlands staatsburgerschap, een vereiste voor een nationaal record.

Na afloop van het toernooi werden Robin Korving en Troy Douglas gekozen in de Europese ploeg voor de World Cup in het Zuid-Afrikaanse Johannesburg. De ontmoeting tussen de continenten wordt eenmaal in de vier jaar gehouden.

Dam-tot-Damloop

De Dam-tot-Damloop over tien Engelse mijl van Amsterdam naar Zaandam, telt al jaren het grootste aantal deelnemers (over verschillende afstanden) in Nederland. In 1997 bedroeg het aantal deelnemers 22.600. Het jaar daarop was dat opgelopen tot boven de 25.000. In 1999 werd de 10 Engelse mijl vervangen door de halve marathon.

Andere bekende lopen zijn: De 4 mijl van Groningen, halve marathon van Egmond aan Zee, Zevenheuvelenloop in Nijmegen, Tilburg Ten Miles, Parelloop in Brunssum, Singelloop in Breda, Telematica-loop in Heerlen, 20 km van Alphen aan den Rijn en de City-Pier-City-loop in Den Haag.

De KNAU vergrijst

In 1965 werd het 20.000ste lid ingeschreven, in 1972 verwelkomde de KNAU het 25.000ste lid. In 1973 was het ledental opgelopen tot 30.000, in 1986 tot 59.313 en in 1989 tot 70.115. In 1999 bedroeg het aantal leden 87.698. De forse stijging is vooral te danken aan de spectaculaire groei bij de veteranen en recreanten. Vanaf 1986 tot 2000 ging hun aantal omhoog van 20.811 naar 54.956. Meer dan de helft van het totale ledenbestand behoort nu tot de oudere garde. De cijfers krijgen nog meer betekenis door de aanhoudende terugloop bij de baanatleten. In 1989 bedroeg het aantal senioren bij de mannen 10.164. Hun aantal was in 1999 teruggelopen tot 6.439. De vrouwen gingen in dezelfde periode achteruit van 2.244 naar

1.820. Het aantal junioren bij de jongens bedroeg 10.210 in 1989 tegen 6.291 in 1999, de meisjes gingen in die jaren van 7.360 naar 5.645. In 1999 bedroeg het aantal jongens in de leeftijdscategorie van 18 en 19 jaar slechts 901 (1635 in 1989) en bij de meisjes 606 (958 in 1989). Niet alleen de oudere jeugd, maar ook de B, C en D-groepen gingen vanaf 1989 aanzienlijk in aantal achteruit, variërend van 6 tot 40 procent.

Het Amsterdamse AAC, vele jaren de toonaangevend bij de oudere

jeugd, kwam na 1995 enkele malen noodgedwongen uit in de tweede klasse. Dat gold ook voor Haag Atletiek. Dat deze twee grootmachten niet in staat waren in de hoogste klasse uit te komen, is onthutsend. De prestaties bij de nationale jeugdkampioenschappen van de laatste jaren geven ook geen reden tot optimisme. Bij de kampioenschappen indoor van 1999 moest door gebrek aan voldoende deelnemers het polsstokhoogspringen meisjes A worden afgelast. Vier meisjes namen deel aan het hoogspringen. Twee van hen haalden de aanvangs-

hoogte niet, de winnares kwam niet verder dan 1,68 meter.

De ontwikkeling is alarmerend. Juist de jeugd moet zorgen voor topatletiek in de toekomst. Topprestaties hebben een enorme invloed op het maken van keuzes van toekomstige sportbeoefenaren en het werven van sponsors. Een schrale troost is dat de drastische achteruitgang bij de jeugd voor een deel is te verklaren door de terugloop van het aantal kinderen.

Julien Hagen de beste 400 meterloper van de jaren negentig met 45,98

Lieja Koeman de beste kogelstootster van 1999 met 18,48 meter

Kitty van Haperen, kampioene speerwerpen in 1999

Johan van Lieshout, recordhouder speerwerpen met 80,51 meter